

Kursplan Evidensbaserad bedömning Specialistkurs för psykologer

Syfte och sammanfattning av innehåll

Hälso- och sjukvården har pågående och kommande utmaningar i att samtidigt arbeta med en ökad patientnytta och effektivitet. Korrekta bedömningar och diagnoser är av största vikt för att patienten ska få rätt behandlingsinsats på rätt nivå. Specialistpsykologer med god förmåga att genomföra bedömningar är en förutsättning för många verksamheters uppdrag med att ge evidensbaserad, jämlik och personcentrerad vård.

Kursen är en specialistkurs i evidensbaserad bedömning, Evidence-Based Assessment (EBA) och diagnostik av psykisk sjukdom som syftar till att ge den blivande specialistpsykologen ökad och säkrad kompetens att genomföra klinisk intervju, välja bedömningsinstrument utifrån frågeställning och analysera data som kan leda fram till en kvalificerad bedömning. Det innebär också förmåga att kunna särskilja huvuddiagnos och bidiagnos, samsjuklighet samt urskilja differentialdiagnostiska tillstånd och återkoppla bedömningen samt rekommendera vidare insatser. Fokus är på bedömning av komplex problematik utifrån evidensbaserad psykologisk praktik (EBPP). Kursen tar upp olika diagnostiska system så som DSM-5, ICD-10/11 samt Research Domain Criteria (RDoC) och den diagnostiska processen så som Longitudal Expert All Data (LEAD).

Kursen innehåller obligatoriska kursdagar med föreläsare, kollegialt lärande, självstudier enligt anvisningar samt genomförande av kliniska bedömningar i hemverksamhet. Kursen examineras genom seminarier och individuella inlämningsuppgifter. Kursinnehållet är anpassat för bedömning av både barn/ungdomar och vuxna.

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna:

- redogöra för evidensbaserade psykologisk bedömningsprocesser
- redogöra för olika diagnostiska system

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna:

- planera evidensbaserad bedömning utifrån frågeställning, aktuell problematik och befintliga resurser
- genomföra klinisk evidensbaserad psykologisk bedömning och diagnostik; datainsamling, analys, tolka resultat
- återge (skriftligt och muntligt) bedömning och diagnos samt rekommendera vidare insatser till andra professionella
- anpassa kommunikation utifrån patientens och närståendes behov

Värderingsförmåga och förhållningsätt

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna:

- värdera metoder för bedömning, diagnos och val av behandlingsinsats
- identifiera, värdera samt ansvara för eget behov av fortsatt utveckling inom kunskapsområdet

Kursens omfattning och upplägg

Kursen omfattar sex lärarledda kursdagar inklusive en examinationsdag. I kursen ingår genomförande av uppgifter/självstudier under sammantaget cirka två dagar. I dessa två dagar ingår att kursdeltagarna ska genomföra en till två psykologiska bedömningar i sin hemverksamhet under kursens gång. Kursen omfattar 30 lärarledda undervisningstimmar (klocktimmar).

Former för bedömning

Examination sker genom självständiga skriftliga inlämningsuppgifter och ett examinerande seminarium. Deltagande under kursdagar och genomförande av alla kursmoment är obligatoriska. Frånvaro tas igen enligt kursledarens anvisningar. Kursen bedöms som godkänd då samtliga lärandemål är uppfyllda.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs legitimation som psykolog. En förutsättning för genomförande är att deltagare har en yrkesverksamhet med möjlighet till arbetsuppgifter som inkluderar psykologiska bedömningar.

Ackreditering

Kursen är ackrediterad som en av sex specialistkurser och räknas som fördjupningskurs inom följande specialiseringar:

- Klinisk barn- och ungdomspsykologi
- Klinisk vuxenpsykologi
- Psykologisk behandling och psykoterapi
- Neuropsykologi
- Funktionshindrens psykologi
- Missbruks- och beroendepsykologi
- Forensisk psykologi
- Hälsopsykologi

Litteratur

Obligatorisk kurslitteratur:

- American Psychological Association. Presidential Task Force on Evidence-based Practice. (2006). Evidence-based Practice in Psychology, *American Psychologist*. Vol. 61, No. 4, 271 - 281. (11 s).
- Socialstyrelsen. (2024-01-25). Anvisningar för diagnos- och åtgärdskodning med ICD-10-SE och KVÅ. Tillgänglig: <https://www.socialstyrelsen.se/publikationer/anvisningar-for-diagnos--och-atgardskodning-med-icd-10-se-och-kva-version-1.1-2024-1-8487/> (91 s).
- Bornstein, R. F. (2017). Evidence-based psychological assessment. *Journal of Personality Assessment*, 99(4), 435–445. (10 s).
- Caspi et al. (2020). Longitudinal Assessment of Mental Health Disorders and Comorbidities Across 4 Decades Among Participants in the Dunedin Birth Cohort Study. *Jama Psychiatry*. (3 s).
- Caspi, A., Houts, R. M., Fisher, H. L., Danese, A., & Moffitt, T. E. (2024). The general factor of psychopathology (p): Choosing among competing models and interpreting p. *Clinical Psychological Science*, 12(1), 53–82. (29 s).
- Herlofson, J. & Ekselius, L. (red.) (2024). *Psykiatri (3. uppl.)*. Studentlitteratur AB. (704 s).
- Hunsley, J., & Mash, E. J. (2007). Evidence-based assessment. *Annual review of clinical psychology*, 3, 29–51. (22 s).
- Hunsley, J. (2015). Translating Evidence-Based Assessment principles and components into clinical practice settings. *Cognitive and Behavioral Practice*, 22, 101-109. (8s).
- Kazdin, A. E. (2005). Evidence-based assessment for children and adolescents: issues in measurement development and clinical application. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 34, 548-558. (10 s).
- Kotov et al. (2021). The Hierarchical Taxonomy of Psychopathology. (HiTOP): A quantitative nosology based on consensus evidence. *Annual Review of Clinical Psychology*. (17 s).

Referenslitteratur:

- Achenbach et al. (2017). Empirically based assessment and taxonomy of psychopathology for ages 1½-90+ years: Developmental, multi-informant, and multicultural findings. *Comprehensive Psychiatry*.
- American Psychiatric Association (2013) *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders* (DSM-5 (R)).
- Cicero, D. C., Ruggero, C. J., Balling, C. E., et al. (2024). State of the science: The Hierarchical Taxonomy of Psychopathology (HiTOP). *Behavior Therapy*, 55(6), 1114–1129.
- Duncan, L., Comeau, J., Wang, L., Vitoroulis, I., Boyle, M. H., & Bennett, K. (2019). Research review: Test–retest reliability of standardized diagnostic interviews to assess child and adolescent psychiatric disorders: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 60(1), 16–29.
- Duncan et al. (2019). Research Review: Test-retest reliability of standardized diagnostic interviews to assess child and adolescent psychiatric disorders: a systematic review and meta-analysis. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*.
- Hualparuca-Olivera, L., Caycho-Rodríguez, T., Torales, J., et al. (2025). Comparative accuracy of ICD-11 clinical descriptions and diagnostic requirements for the classification of mental and behavioral disorders: A systematic review and meta-analysis of case-controlled field studies. *Current Psychology*, 44, 5556–5568.
- Kotov et al. (2017). The Hierarchical Taxonomy of Psychopathology (HiTOP): A Dimensional Alternative to Traditional Nosologies. *Journal of Abnormal Psychology* 2017, Vol. 126, No. 4, 454 – 477.
- McGorry, P. D., Hickie, I. B., Kotov, R., et al. (2025). New diagnosis in psychiatry: Beyond heuristics. *Psychological Medicine*.
- Socialstyrelsen. (29 januari 2019). Psykiatrikoder enligt ICD-10. Tillgänglig: <https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/klassifikationer-och-koder/icd-10/psykiatrikoder/> (uppdaterad 2 maj 2023).

Uppdaterad datum: 2026-02-04

Kursplanen är framtagen av Utbildningsenheten för psykologer, en del av VGR Akademin, Västra Götalandregionen samt ackrediterad av Psykologförbundet